

Finans Norges innspill til justiskomiteens behandling av statsbudsjettet for 2025

Bekjempelse av økonomisk kriminalitet

Finans Norge er særlig opptatt av budsjettildelingene når det gjelder økonomisk og organisert kriminalitet. Vi forstår disse begrepene i vid forstand, og at de omfatter blant annet hvitvasking, korrupsjon og bedragerier. Proposisjonen er imidlertid svært uklar mht begrepsbruk og allokering av budsjettmidler.

Etter Stortingsmeldingen (Meld. St.15 2023-2024) «Felles verdier, felles ansvar» og rapporten «Evaluering av politiets bruk av finansiell etterretning», var en satsing på den alvorlige profittmotiverte kriminaliteten nødvendig og forventet. Slik Finans Norge forstår budsjettet, fremstår imidlertid satsingen som utilstrekkelig.

Satsingen på 100 millioner til arbeidet mot økonomisk kriminalitet fremstår i utgangspunktet som ganske forsiktig, og det er ikke klart hvilke tiltak regjeringen her ser for seg. Samtidig foreslås det 600 millioner kroner til arbeidet mot kriminelle gjenger, kriminelle nettverk og organisert kriminalitet. Det er vanskelig å få noe klart inntrykk av sammenhenger og hvordan disse bevilgningene er tenkt brukt. Deler av denne summen (47 millioner kroner) er satt av til påtalemyndigheten i politiet, og det er også satt av 10 millioner til arbeidet mot hvitvasking og korrupsjon.

Finans Norge har over tid pekt på at en ressursøkning og mer effektiv straffeforfølgning på området alvorlig profittmotivert kriminalitet er nødvendig. Det vil kreve kompetanseheving, bedre digitale løsninger (det digitale etterslepet er stort) og flere menneskelige ressurser. 100 millioner kroner skal fordeles på 12 politidistrikt og 5 særorgan. Tildelingen skal dekke rekruttering, kompetanseheving og drift, inkludert sakskostnader. Budsjettets signaler om behovet for internasjonal etterforskning og å «gå etter bakmennene» peker mot til dels betydelige utgifter knyttet til etterretning og straffesaksutgifter. Samlet sett er det på bakgrunn av budsjettildelingene vanskelig å se at dette er særlig betydelig løft. Det virkelighetsbildet som tegnes i stortingsmeldingen mv. krever en kraftigere satsing etter Finans Norges syn.

Finans Norge anmoder komiteen om styrke budsjettet ytterligere med hensyn til innsatsen mot økonomisk kriminalitet. Det bør også klargjøres ytterligere hvilke forventninger Stortinget har til innsatsen på dette området.

Økokrims bedragerienhet på Gjøvik er nå offisielt åpnet og slik Finans Norge forstår det i en siste fase med rekruttering. Finans Norge er opptatt av at denne enheten sikres adekvate ressurser, slik at arbeidet mot bedragerier får en varig og vesentlig styrking. Det er helt sentralt for å kunne bekjempe denne kriminaliteten. Dette arbeidet må også prioriteres i politidistriktene.

For å bygge opp et felles totalforsvar mot bedragerier, må alle relevante bransjer og etater som kan sette i verk tiltak (telekom, finans, politi, Skatteetaten, NAV, Tolletaten m.m.) ha tilgang på en viss felles etterretningsinformasjon. Deling av data på tvers av sektorer er vesentlig. Det pågår nå arbeid for å kartlegge handlingsrommet som finnes innenfor dagens regelverk, og eventuelt behov for

lovendringer. Finans Norge oppfordrer komiteen til å anmode regjeringen om å prioritere arbeidet for å få på plass hensiktsmessig datadeling.

Politidirektoratets pågående arbeid med å innføre digitale politianmeldelser i svindel- og bedragerisaker bør påskyndes. Finans Norge er usikre på den totale effekten av budsjettet. Vi legger imidlertid til grunn at regjeringen som en oppfølging av Stortingsmeldingen vil bidra til å styrke Økokrims arbeid med rapporter om mistenkelige forhold. Det er en helt nødvendig satsing der det haster å komme i gang. Det samme gjelder politidistriktenes arbeid med økonomisk straffesaker. Stortingsmeldingen og den etterfølgende rapporten om utnyttelsen av finansiell etterretning understreker alvoret og behovet for en kraftfull styrking.

Justisbudsjettet befatter seg i liten grad med offentlig-privat samarbeid. Finans Norge håper imidlertid at samarbeid på denne akse omfattes av budsjettildelingene for å styrke arbeidet mot organisert kriminalitet og økonomisk kriminalitet. Finans Norge håper videre det kommer tydeligere signaler i styringsdialogen, slik at også politi og påtalemyndighet kan ta en mer formalisert og aktiv rolle i samarbeidet med privat sektor på dette området. Det er etter vårt syn en helt nødvendig forutsetning for å lykkes i arbeidet mot den alvorlige profittmotiverte kriminaliteten, som blant annet hvitvasking og bedragerier. Finans Norge anmoder Justiskomiteen om å følge opp – og klargjøre dette – i budsjettprosessen.

Finans Norge registrerer også at det i Finansdepartementets budsjett foreslås satsinger mot alvorlig profittmotivert kriminalitet i Finanstilsynet (Hamar), og Tolletaten. Disse satsingene må antas å ha en «drivende» effekt også på ressursbehovet i politi – og påtalemyndighet.

Finans Norge merker seg Hurdalsplattformen og målsettingen om å etablere sivilrettslig inndragning, jf. egen hørings sak. Det er grunn til å understreke at dette virkemiddelet for å kunne virke effektivt vil kreve en ikke ubetydelig ressurstilførsel. På dette området er det nødvendig å handle raskt – og det vil kreve ressurser.

Parallelt med satsingen er det nødvendig å arbeide med regelreformer – særlig med sikte på kunne dele informasjon - både digitalt og via andre kanaler/fora, for å forebygge og avdekke alvorlig profittmotivert kriminalitet. Det gjelder både fra myndighetsorganer til privat sektor og vice versa, men også mellom rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven og annen finansregulering.

EUs antihvitvaskingsregelverk

Det er også viktig å komme raskt i gang med vurderingen av den nye Anti-hvitvaskingsforordningen fra EU for å klargjøre nye rettslige kriterier og avgrensninger, samt gjennomføringen av EUs sjettede hvitvaskingsdirektiv. Fristen for nasjonal gjennomføring av disse rettsaktene er 10. juli 2027. Det er mye som må gjøres på denne tiden for at Norge skal fremstå som «Compliant», både når det gjelder regelverk, ressurser og organisering. Rettsaktene har blant annet betydning for offentlig-privat samarbeid og informasjonsdeling.

Et særlig poeng for finansnæringen som rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven, er at det er nye regler i forordning og direktiv når det gjelder register over reelle rettighetshavere. Finans Norge konstaterer med skuffelse at regjeringen på dette tidspunkt har valgt en løsning ved oppstart av

registeret 1. oktober som ikke er i tråd med ny EØS-regulering og som vesentlig begrenser nytteverdien for rapporteringspliktige i kampen mot hvitvasking.

Klimforebygging – Kunnskapsbanken

Gode skadedata og analyseverktøy er viktig i skadeforebyggingsarbeidet. Finans Norge vil minne om Kunnskapsbanken, som er et datasystem utviklet av DSB i samarbeid med Finans Norge mfl. Gjennom Kunnskapsbanken, innhenter og sammenstiller DSB opplysninger om natur- og vannskader fra forsikringselskaper, slik at kommunene og offentlige etater kan bruke dette i sine risiko- og sårbarhetsanalyser.

For at Kunnskapsbanken skal forbli et nyttig og troverdig verktøy, er det imidlertid viktig at det settes av nødvendige ressurser til drift og videre utvikling av løsningen samt til formidling av informasjon om ordningen til de den er ment for.